

Om de samvirkende sjællandske Landboforeningers Bygudstilling og om Bygdyrkningsforsøgene i Aaret 1895.

Foredrag holdt ved de sjæll. Landboforeningers Delegeretmøde 22. Nvbr. 1895,
af Forsøgsleder **Chr. Sonne.**

Saa vel blandt Producenter som blandt Forhandlere af dansk Maltbyg turde den Opfattelse være fremherskende, at Kvaliteten af vort Lands Byghøst iaar ligger ret betydeligt under det Normale.

I og for sig synes Bedømmelsesresultaterne fra den af de samv. sjæll. Landboforeninger foranstaltede Udstilling af Bygprøver af dette Aars Høst ikke direkte at bære Vidne om, at Kvalitetsniveauet for dette Aars Bygavl ligger usædvanlig lavt. Thi af de udstillede 67 Prøver af 2radet Byg er henført

4	Prøver	til	1. Kl.	(Extrafint Maltbyg)
26	—	—	2. —	(Fint Maltbyg)
30	—	—	3. —	(Smukt Maltbyg)
4	—	—	4. —	(Godt Maltbyg)
3	—	—	6. —	(Almindelig Handelsvare)

Det vil heraf fremgaa, at af de iaar udstillede Prøver ere de 90 pCt. henførte til de 3 første Klasser, og altsaa betegnede som henholdsvis smukt, fint og extrafint Maltbyg. Men ifjor hvor Kvaliteten af vort Lands Bygavl snarere laa over end under det Normale, bleve kun 67 pCt. af de udstillede Prøver henførte til de 3 nævnte højeste Bedømmelsesklasser.

Det tør imidlertid udtales, at dette Aars Bygudstilling ikke tør opfattes som noget korrekt Udtryk for Kvaliteten af vort Lands Bygavl i sin Helhed.

Dette Forhold er først og fremmest en Følge af, at det er vort Lands særlig privilegerede Maltbyggegne, der have leveret

Hovedkontingentet til Bygudstillingen. Dette fremgaar deraf, at 55 af de udstillede 67 Prøver stamme fra Lolland-Falster, Sydsjælland med Møen, Kalundborgegnen samt Langeland. Og af disse 55 Prøver hidrøre atter de 30 fra en Kollektion af særlig udsøgte Prøver, der af Handelshuse i de anførte Maltbyegge var tilvejebragt med det Formaal for Øje, eventuelt at fremstille Prøverne paa den i forrige Maaned i London afholdte Bygudstilling; — hvilken Tanke iøvrigt for iaar (blev opgivet, af Hensyn til at Byggets Kvalitet gennemgaaende syntes mindre tilfredsstillende. Endelig har ogsaa den Omstændighed bidraget til at hæve Udstillingens Kvalitetsniveau, at Antallet af udstillede Prøver af Prenticebyg iaar er reduceret til 3, medens til Gjengjæld Antallet af Goldthorpeprøver udgjør 35 — o: over Halvdelen af det udstillede Antal Prøver — og af disse 35 Prøver ere de 32 henførte til de 3 første Bedømmelsesklasser.

Det vil formentlig erindres, at ogsaa paa forrige Aars Bygudstilling var Goldthorpe-Bygget stærkt repræsenteret, samt at denne Omstændighed, i Forbindelse med den af Bygdommerne udtalte gunstige Dom over denne Bygsorts Kvalitet, foranledigede mig til ved forrige Aars Delegeretmøde nærmere at gjøre Rede for de Erfaringer, der — særlig gennem de af Landhusholdningsselskabets Maltbygudvalg foranstaltede Dyrkningsforsøg — vare gjorte hertilands med Hensyn til Dyrkningen af dette Byg.

Den Omstændighed, at Dyrkningen af Goldthorpe-Bygget iaar har funden Sted i kjendelig større Udstrækning end ifjor, turde i og for sig indeholde en Opfordring til mig om ogsaa at benytte denne Lejlighed til en Fremlæggelse af de Resultater, som dette Aars Dyrkningsforsøg have føjet til de tidligere foreliggende Momenter til Bedømmelse af denne Bygsorts Dyrkningsværdi. Og dobbelt Anledning er der for mig til at følge denne Opfordring, eftersom det af mange Goldthorpe-Producenter er hævdet, at Dyrkningen af denne Bygsort iaar har bragt dem Skuffelse.

Først i al Almindelighed nogle Bemærkninger angaaende de Hovedanker, der ere fremsatte mod Goldthorpe-Bygget. Disse gaa ud paa:

1. at dette Byg — særlig paa kvælstofrige Jorder, hvor Bygafgrøden iøvrigt var groet til og fyldte stærkt — har givet

tynd og som Følge deraf let vægtig Kjærne med ringe Folduduytte,

2. at Kjærneudbyttet af dette Byg mange Steder er bleven reduceret derved, at der fandt betydeligt Axspild Sted under Høsten, som Følge af, at Straaets øverste Del bøjede om eller knækkede af inden Mejningen; — samt
3. at det har vist sig vanskeligt at tærsket rent, samtidig med at Halmen slaas stærkt i Stykker ved Tærskningen.

De 2 sidstnævnte Anker — Axspildet og Tærskningsvanskelighederne — fremdrog jeg ifjor i de Meddelelser, jeg da havde den Ære at forelægge Delegeretmødet. Jeg anførte dengang, at ved Damptærskning syntes der ikke at være Vanskelighed ved at faa Goldthorpe-Bygget tærsket rent. Og efter at jeg atter iaar har udtærsket min egen Avl heraf — henved 3000 Cntr. — kan jeg kun fastholde den nævnte Udtalelse. Med Hensyn til Halmens Sønderslagning ved Tærskningen samt det foran omtalte Axspild bør det fremhæves, at disse Momenter staa i Forbindelse med den Omstændighed, at det omhandlede Byg har stift Straa. Dette Forhold stadfæstes nemlig Aar for Aar tydeligt i Maltbygdvalgets Forsøgsmarker, hvor denne Bygsort dyrkes sideordnet med over 30 andre Bygsorter, og stadig hører til de Sorter, der staa bedst op. Og det kan i denne Forbindelse anføres, at jeg i min Bedrift iaar høstede paa 115 Tdr. Ld. 537 store Læs Goldthorpe-Byg — altsaa en stærk groet Afrøde — samt at jeg, naar der undtages et Areal af 2 Tdr. Ld., kunde lade Mejemaskinerne skære rundt paa alle Sider af Afrøden og levere fuldt tilfredsstillende Stub — en Taktik, der ved tilsvarende Afrøde af det mere blødstraaede Chevalier- eller Prenticebyg absolut ikke kunde være bleven praktiseret. At faa en Kornsort forlenet med stift Straa, der sideordnet dermed dog afgiver et blødt Kreaturfoder, stiller sig for mig som en uløselig Opgave. Og hvorvidt saa virkelig den Omstændighed, at Goldthorpe-Byggets noget stivere Halm let slaas i Stykker ved Tærskningen, repræsenterer et reelt Tab, stiller sig for mig som tvivlsomt.

Saa have vi Axspildet! Jeg udtalte ifjor, at Straaet af det fuldmodne Goldthorpe-Byg var tilbøjeligt til at bøje om 4 à 5 Tommer under Axet; men jeg føjede til, at jeg ikke havde Erfaring for at Straaet knækkede helt over, og at jeg

i min egen Bedrift ifjor ikke havde større — snarere mindre — Axspild af dette end af andet Byg. Min iaar høstede Erfaring dikterer mig imidlertid at modificere Dommen med Hensyn til Faren for Axspild noget. Thi iaar fik vi d. 8. August en stærk Storm, netop som vi skulde begynde at skære ind paa Bygafgrøden. Og paa den mest modne af mine Goldthorpe-Marker fandt der da et Axspild Sted, der ved Opgjørelse (Opsamling og Vejning af Ax paa et større Antal afmaalte mindre Parceller) viste sig at andrage $1\frac{1}{2}$ Fold; altsaa større end det Axspild, man normalt har at regne med. En Del af dette Spild skyldtes Ax, der vare knækkede helt af ved Stormen, men Hovedparten af Spildet skyldtes den Omstændighed, at den øverste Del af Straaet med Axene var pisket saa stærkt ned til Jorden, at Maskinerne ikke kunde skære under Axene, men klippede Straaet over lige ved disse. I mine andre, mindre stærkt modne Goldthorpe-Marker var Axspildet ikke større end normalt.

Jeg vender mig saa til den først anførte og jo langt den vægtigste Anke, nemlig den, der angaar Goldthorpe-Byggets utilfredsstillende Foldydelse. Til Vurdering af denne Ankes Berettigelse ville de Resultater, der ere fremgaaede af Maltbygudvalgets Bygdyrkningsforsøg i afvigte Aar kunne afgive et godt Holdepunkt.

I de foran trykte „Meddelelser“ (se S. 166 o. fig.) omhandles Resultatet af sammenlignende Dyrkning af 25 2radede Bygprøver, foretagen i afvigte Sommer paa Udvalgets 5 faste Forsøgsstationer. Desuden har denne Forsøgsserie omfattet en Del 6rad. Bygsorter, prøvede ved 3 forskellige Saatider, men de derfra hidrørende Resultater ere udeladte af denne Sammenstilling. De i forreste Hovedkolonne anførte Tal repræsenterer Gjennemsnittet af 20 Parcellers Afgrøde.

Udsæden af de i Skema I (se S. 182) anførte Bygprøver fandt gjennemgaaende Sted d. 10.—11. April, altsaa i Forhold til Aargangen temmelig tidligt. Denne forholdsvis tidlige Udsæd har formentlig ikke været uden gavnlig Indflydelse paa det opnaaede Kornudbytte. Det kan saaledes her anføres, at i min egen Bedrift havde jeg ved Midten af April besaaet 2 Marker med Goldthorpe-Byg, hvilke gave et fuldt tilfredsstillende Kjerneudbytte; en tredje Mark besaaet d. 29. og 30. April gav mindre Foldudbytte og mindre fyldig Kjærne, og endelig gav

et d. 8. Maj omsaaet Areal af Vintersædmarken et afgjort utilfredsstillende Udbytte af meget tynd og letvægtig Kjerne.

I den under Skema I omhandlede Forsøgsserie er det egentlig kun Prenticebyg — særlig dansk Prenticebyg — der har givet et nævneværdig større Udbytte end Goldthorpe-Byg. Det kan anføres, at denne Bygsort i samme Serie har været udsaaet paa ialt 120 Parceller, idet der ogsaa har været anstillet Forsøg med forskjellig Saamængde og forskjellig Sortering af Saakornet. Og disse 120 Parceller have gennemgaaende givet fuldt saa stort Kjærneudbytte som den Goldthorpe Prøve, der i Lighed med de andre Sorter er udsaaet med 175 Pd. pr. Td. Ld., saaledes at endogsaa den Goldthorpe-Prøve, hvis 20 Forsøgsparceller give størst Kornudbytte, med Hensyn til dette følger lige efter de 3 Prenticeprøver.

Skemaets Afd. I er udarbejdet paa Basis af de Opgivelser angaaende Høstudbyttet, der ere indsendte fra 93 Jordbrugere, som i Foraaret modtog fra Maltbygudvalget henholdsvis 50 Pd. Prenticebyg og 50 Pd. Goldthorpe Byg til sammenlignende Dyrkning indbyrdes og med det lokale Byg paa hvert Forsøgssted. Resultatet af disse Forsøg er sammenstillet for hver Landsdels Vedkommende.

Prenticebygget har overalt gennemsnitlig givet mest. Kun i Jylland har Goldthorpe-Bygget givet lige saa stort Udbytte som det lokale Byg, men i de andre Landsdele mindre, saaledes at Gjennemsnitresultatet af hele Forsøget bliver, at Prenticebyg har givet næsten 1 Fold mere end det lokale Byg, og dette Sidste atter næsten 1 Fold mere end Goldthorpe-Byg. At det lokale Byg i mange Tilfælde har været repræsenteret ved Prenticebyg, bør anføres.

En detailleret Oversigt over disse 93 sammenlignende Forsøg vil blive fremlagt andensteds*). I denne Forbindelse er det jo nærmest Hovedresultaterne, der frembyde Interesse. Men det bør dog anføres, at det lavere Gjennemsnitstal for Goldthorpe-Byg skyldes snarere den Omstændighed, at dette Byg hist og her har givet et meget betydeligt Mindreudbytte i Sammenligning med de 2 andre Sorter, end det skyldes et regelmæssigt, begrænset Mindreudbytte for de enkelte Forsøgssteders Vedkommende. Med andre Ord: Goldthorpe-Bygget

*) Se forudgaaende Artikel „Meddelelser“, S. 170 o. fig.

I. Forsøg i 93 Avlsbrug med sammenlignende Dyrkning af Prenticebyg, Goldthorpe-Byg og det lokale Byg.

Forsøgsstedernes Antal og Beliggenheder	Prenticebyg						Goldthorpe-Byg						Det lokale Byg					
	Pr. Td. Ld. Pd.		Kvalitet. Points				Pr. Td. Ld. Pd.		Kvalitet. Points				Pr. Td. Ld. Pd.		Kvalitet. Points			
	Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt	Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt	Korn	Halm	Form	Farve	Kvalitet	Ialt
33 jyske Forsøgssteder . .	2649	3451	3·7	2·8	3·0	9·5	2371	3290	3·7	4·3	3·9	11·9	2365	3068	3·6	2·7	2·8	9·1
34 sjællandske Forsøgssteder	2596	3140	4·1	3·3	3·6	11·0	2153	2970	3·5	4·8	4·2	12·5	2484	3043	4·0	3·5	3·6	11·1
13 fynske Forsøgssteder . .	2821	3841	4·5	3·5	4·2	12·2	2453	3435	4·5	5·4	4·7	14·6	2706	3757	4·3	3·7	4·0	12·0
8 loll.-falsterske Forsøgsst.	2508	3170	4·9	4·0	4·4	13·3	2452	2870	4·5	5·4	4·5	14·4	2692	3070	4·3	4·1	4·4	13·3
2 Forsøgsst. paa Bornholm	3390	3640	4·5	3·0	3·0	10·5	3066	3380	5·5	5·5	5·0	16·0	3106	3650	4·0	3·5	3·5	11·0
1 — paa Møen . .	2609	2670	4·0	3·0	3·0	10·0	2593	2430	4·0	6·0	5·0	15·0	2517	2590	4·0	3·0	3·0	10·0
1 — paa Langeland	3492	3990	5·0	4·0	5·0	14·0	3056	4370	5·0	5·0	5·0	15·0	3336	3700	5·0	4·0	5·0	14·0
1 — paa Samsø . .	2800	—	5·0	4·0	4·0	13·0	2240	—	4·0	5·0	5·0	14·0	2480	—	5·0	4·0	4·0	13·0
Ialt 93 Forsøgssteder . .	2694	(3351)	4·1	3·2	3·5	10·8	2333	(3157)	3·9	4·8	4·2	12·9	2514	(3159)	4·0	3·3	3·5	10·8

Tallene for Kvaliteten hidrøre fra 85 Forsøgssteder — Tallene for Halmudbyttet fra 61 Forsøgssteder.

II. Gjennemsnitsresultat af 5 Aars Forsøg paa Maltbygdudvalgets 5 faste Forsøgsstationer.

Bygsort	Gjennemsnit af de 5 Aar			1895			1894			1893			1892			1891		
	Pr. Td. Ld.		Points	Pr. Td. Ld.		Points	Pr. Td. Ld.		Points	Pr. Td. Ld.		Points	Pr. Td. Ld.		Points	Pr. Td. Ld.		Points
	Pd.			Pd.			Pd.			Pd.			Pd.			Pd.		
	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm	Korn	Halm		
Prenticebyg	3065	3783	11·3	3179	3890	11·4	3273	4421	10·8	2288	2735	10·8	3393	4227	11·0	3193	3642	12·4
Steensgaardsbyg	2904	3545	12·5	2933	3514	12·6	2901	3886	11·4	2393	2872	14·2	3254	4038	11·6	3039	3415	12·6
Hallettsbyg	2766	3578	13·1	2936	3542	12·8	2881	4083	12·6	2382	2924	14·6	3116	3691	12·0	2516	3653	13·4
Chevalier, Svaløf, Sverige	2746	3614	12·4	3013	3661	13·0	2813	3958	12·0	2383	2777	14·6	2802	3851	11·6	2717	3822	10·8
Goldthorpe-Byg	2738	3675	16·1	2886	3685	15·2	2642	4123	15·0	2235	2772	18·4	3146	4044	15·8	2780	3752	16·0
Lerchenborgbyg	2737	3568	12·2	2898	3713	12·2	2829	4148	12·4	2257	2576	13·4	3045	3998	11·6	2657	3403	11·6
Goldenmelon-Byg	2639	3694	12·8	2884	3889	12·8	2602	4224	13·2	2139	2556	15·6	3043	3988	11·2	2528	3811	11·4
Imperialbyg, Svaløf	—	—	—	2517	3094	13·2	1798	3093	12·0	1953	2447	15·4	—	—	—	2653	3516	13·4

har paa flere Forsøgssteder slaaet fejl i fremtrædende Grad, og bl. a. og særlig paa de Steder, hvor Udsæden af de 3 Bygprøver har funden Sted til et sent Tidspunkt. Normalt kan Aaret vel imidlertid næppe siges at have været. Thi naar en Gaard lige ved Kjøbenhavn med gødningskraftige, lattringødede Jorder opgiver at have maattet nøjes med et Kærneudbytte pr. Td Land af 1563 Pd. af Udvalgets Prenticebyg — 1381 Pd. af dettes Goldthorpe-Byg — og 1515 Pd. af Gaardens eget Byg, saa turde dette ringe Udbytte vel nok være at anse for abnormt. Imidlertid var Udsæden paa den nævnte Gaard først foretaget d. 11. Maj, og med en saa sen Saaning reduceres i betydelig Grad — selv i normale Aar — Chancen for en tilfredsstillende Bygafgrøde.

Skema II, S. 183, giver Oversigt over Resultatet af 5 Aars sammenlignende Dyrkning mellem forskellige Bygsorter, blandt hvilke ogsaa Goldthorpe-Byg. Af samtlige her omhandlede Dyrkningsforsøg fremgaar altsaa, at Goldthorpe-Bygget med Hensyn til kvantitativ Ydeevne staar $1\frac{1}{2}$ à 2 Fold under Prenticebyg. Men sideordnet hermed udvise de forelagte Oversigter, at Goldthorpe-Bygget i kvalitativ Henseende gennemgaaende er de andre overlegen i fremtrædende Grad, idet Goldthorpe-Bygget gennemgaaende staar med et Par Points højere i Kvalitet end de andre Sorter. Er nu imidlertid denne sidste Egenskab hos Goldthorpe-Bygget af saa stor økonomisk Betydning, at den helt eller i det væsentlige raader Bod paa dets anførte mindre Ydeevne? Eller med andre Ord: Hvilken Merværdi paa Bygmarkedet repræsenterer dette Plus for denne Bygsorts Kvalitet?

For at erholde det paalideligst mulige Udtryk herfor har jeg udbedt mig Oplysning desangaaende fra Huset C. A. Qvade i Maribo — det Handelshus, der formentlig iaar her i Landet har omsat de største Kvantiteter af Goldthorpe Byg, og hvis mangeaarige Erfaring og vidtstrakte Forbindelser paa Byghandelens Omraade formentlig giver det al ønskelig Adkomst til at tale med om Markedets Vurdering af de ulige Bygkvaliteter.

Og det nævnte Handelshus har da tilskrevet mig følgende:

„Efter Ønske i Ærede af 28. Oktbr. skal jeg herved give Dem de forlangte Oplysninger om henholdsvis Goldthorpe-Byg og almindeligt Byg.

Af Goldthorpe af dette Aars Høst har jeg kjøbt ca. 13000 Tdr. til Gjennemsnitspris af 585 Øre pr. Cntr., leveret Bandholm; dog er heri ikke regnet 2 à 3 Partier meget letvægtigt, som er betalt med 525 Øre.

Det almindelige Byg — hvoraf Størstedelen er Prentice — er betalt med Priser fra 450—510 Øre; dog er der ogsaa heraf fremkommen enkelte letvægtige Partier til endnu lavere Priser.

Som det af disse Data vil fremgaa, har jeg gjennemgaaende betalt ca. 1 Krone mere pr. Cntr. af Goldthorpe end af almindeligt Byg.

Strax efter Høst og indtil Begyndelsen af Oktober gik det nogenlunde let med Salg af almindeligt Byg til Priser, der stode i Forhold til Indkjøbet; men senere har almindeligt Byg næsten været usælgeligt, og de enkelte Smaapartier, der ere solgte til indenlandsk Forbrug, have maattet sælges til meget reducerede Priser.

Goldthorpe derimod har lige til dette Øjeblik været let sælgeligt, og den almindelige Prisnedgang for alle andre Sorter har ikke været at mærke for denne Sorts Vedkommende; dog er det utvivlsomt, at den almindelige Mangel paa Kjøbelyst vil komme til at virke, især da Norge, som i Regelen er færdig med sine Indkjøb først i denne Maaned, synes at være dækket nu, og Størsteparten af Goldthorpe er netop solgt dertil.

Af Chevalier Byg fremkommer kun ganske enkelte Partier, og det synes som om Kvalitetsforskjellen imellem Prentice og Chevalier iaar er udjævnet — fraregnet nogle ganske enkelte Partier Chevalier fra særligt gode Avlssteder.

Hvis man havde Tid til at faa nøjagtige Oplysninger fra hver enkelt Goldthorpedyrker her i Egnen, tror jeg at Statistiken for dette Byg, sammenlignet med Prentice — ogsaa hvad angaar Foldudbytte — vil falde ud til Gunst for Goldthorpe. Der er Mange, som synes passionerede for at misrekommandere det nye, og Mange opgive paa Forespørgsel om Foldudbytte kun det solgte Kvantum, medens Smaabygget — som desværre iaar har fyldt stærkt til — slet ikke omtales.

Efterhaanden som Tærskningen skrider frem viser der sig mange Steder daarligt Udbytte for Prenticebyggets Vedkommende, og enkelte Steder har hele Produktionen — i Lighed med Goldthorpe — havt en Gjennemsnitsvægt af 6 à 7 Pd. hollandsk under Normalvægten.

I det hele maa man vel sige, at Bygavlen er ringere end forventet og kan vistnok næppe siges at naa Middelhøst.

Her i Egnen tror jeg nok, at Dyrkningen af Goldthorpe vil blive fortsat i samme Grad som sidste Aar; de mange Modstandere, der vare fremme strax efter Høst, ere mindre ivrige nu da de se, at de andre Bygsorter have givet færre Fold end forventet; og den aftagende Kjøbelyst for det almindelige Byg i Modsætning til det vedvarende gode Begjær for Goldthorpe, bidrager selvfølgelig ogsaa til at svække Modstanden.“

Kvintessentsen af den her gjengivne Udtalelse er altsaa, at Goldthorpe-Bygget er bleven betalt med ca. 1 Kr. mere pr. Cntr. end andet Byg, samt at det tiltrods for den saaledes anlagte højere Pris synes lettere realisabelt i Forhold til Indkjøbsprisen end det sidstnævnte.

Og regner man saa — blot for 2000 Pd. Salgs vare pr. Td. Ld. — med denne Krone mere pr. Cntr. af Goldthorpe, vil der fremkomme et økonomisk Facit, som forsaavidt angaar Hovedresultaterne af det her fremlagte Forsøg, stiller Goldthorpe-Bygget fuldt sideordnet med en hvilken som helst anden Bygsort. Det turde i Henhold hertil være uberettiget allerede nu at ville fælde nogen Fordømmelsesdom med Hensyn til denne Bygsorts Dyrkningsværdi for vore Forhold. Der er saa meget mindre Anledning hertil, som det vel næppe er illusorisk at vente, at de Mangler, der ved denne Sort falde stærkest i Øjnene, o: Tilbøjeligheden til at give letvægtig Kjærne og Tilbøjeligheden til Axspild under Høsten, tør ventes i Aarenes Løb at ville blive modificerede gennem Akklimatisering og gennem et bevidst eller ubevidst Udvalg af Saasæden. Og hertil kommer yderligere, at dette Aars Erfaringer synes at godtgjøre, at vi bør have Opmærksomheden stærkt henvendt paa den kvalitative Side af vor Maltbygavl, hvis vi ikke ville løbe Fare for, at ogsaa denne Stræng paa vor Bue svigter.

Naar jeg imidlertid i den forløbne, vel i adskillige Henseender ret abnorme Aargang har erfaret, at Goldthorpe-Bygget paa ikke faa Steder har svigtet i fremtrædende Grad — og jeg gjentager her, at dette synes særlig at have været Tilfældet ved sildig Saaning og paa stærkt kvælstofholdige Jorder — saa maa jeg selvfølgelig anse det for min Pligt at benytte

denne Lejlighed til udtrykkelig at pege paa dette Forhold, af hvilket vil fremgaa, at Bygproducenterne ville handle forsigtigst ved foreløbig ikke at besaa en uforholdsmæssig stor Del af deres Bygareal med denne Sort. Og iøvrigt kan i denne Forbindelse anføres, at der ogsaa i det kommende Aar vil blive besaaet tilstrækkeligt store Arealer med dette Byg til, at der ad Aare vil blive behørig let og billig Adgang til Saasød heraf for de Bygproducenter, der foretrække at se Tiden an inden de, paa Basis af yderligere foreliggende Dyrkningsresultater, træffe deres Valg.

Da jeg ved forrige Aars Delegeretmøde havde den Ære at behandle det atter idag foreliggende Emne, sluttede jeg med følgende Udtalelse:

„I det her meddelte er fremlagt Summen af de mig bekendte Momenter til Belysning af Goldthorpe-Byggets Dyrkningsværdi under vore Forhold i Almindelighed. Det ligger i Sagens Natur, at disse Momenter kun tør betragtes som orienterende. Thi for det enkelte Jordbrugs Vedkommende besvares Spørgsmaalet: hvilken Bygsort betaler det sig bedst at dyrke, sikrest og billigst ved Forsøg i det mindre paa selve Steder.“

Atter ved denne Lejlighed kan jeg ønske at lade de fremførte Betragtninger konkludere i den her citerede Udtalelse. Jeg har i Virkeligheden ikke noget eneste Ord at ønske føjet til eller trukket fra denne. Og dog — skjønt det tilsyneladende fremtræder som en Modsigelse til det sidst anførte — kunde jeg ønske den modificeret noget, idet jeg erkjender, at Udtalelsen i den benyttede Form ikke var helt uangribelig. Thi da jeg ifjor efter Mødet afleverede Manuskriptet til mit Foredrag, var i dette ganske vist Udtrykket „Forsøg i det Mindre“ understreget, saaledes at det i den trykte Gjengivelse kom til at fremtræde med udhævede Typer. Men det vilde have været korrektere, om der under disse Ord havde været anbragt 2 Streger, saaledes at de i det trykte vare fremtraadte med fede Typer.

Og saa være da hermed denne Fejl redresseret, idet jeg i det Manuskript, jeg skal have den Ære at stille til Delegeretmødets Raadighed, har forsynet Udtrykket **Forsøg i det Mindre** med dobbelt Understregning.